

La situació de la ramaderia al Montseny és “crítica”

Falta relleu generacional i terrenys on pasturar

Creen una associació per reivindicar el sector primari al massís i buscar suports

Josep Ramírez amb els xais pasturant al Montseny. ACN.

El Parc del Montseny té més de 30.000 hectàrees però només una vintena de ramaders amb una mitjana d'edat de 61 anys. La falta de relleu generacional i la manca d'espais oberts on pasturar són dos dels principals reptes de futur d'una activitat que està en risc de desaparèixer al massís si no s'hi posa remei. “Les tasques cada dia són més feixugues i el bosc avança ben ràpid” perquè les terres ja no es treballen, detalla Josep Ramírez. Juntament amb una quarantena d'agricultors i ramaders més, han creat una associació, ARAM, per reivindicar l'activitat i els beneficis en la biodiversitat i conservació del massís. Volen que se'ls tingui en compte en la gestió del parc i menys burocràcia. I estudien la creació d'un banc

de finques.

La situació de la ramaderia extensiva al Parc Natural de la Reserva de la Biosfera del Montseny és “crítica, i podria arribar a un punt d'inflexió en els propers anys si no es garanteix el relleu dels ramaders que estan a punt de plegar, o si no augmenta de forma significativa el ritme de noves instal·lacions”. Així es recull a les conclusions de l'estudi publicat el febrer d'aquest any i que l'òrgan gestor del Parc Natural del Montseny va encarregar.

Actualment només hi ha 24 ramaders en actiu dins dels límits del parc. que pasturen al massís però no hi ha relleu generacional.

Segons l'estudi, la disminució d'explotacions es va iniciar fa un segle però ha estat en els últims anys quan s'ha agreujat. Així, entre el 2000 i el 2020 van plegar un 46% de les explotacions que hi havia. Concretament, 12 van plegar i només hi van haver dues successions. A més a més, la mitjana d'edat dels ramaders del Montseny és de 61 anys. I és que en aquest ofici no hi ha jubilació, és una forma de vida, afirma a l'ACN un dels membres de l'associació, Josep Ramírez. “Aquí patim el fred, la calor i ens mullem però és la nostra feina i volem donar-li la volta a la situació”, remarca, que afegeix que no volen viure dels ajuts sinó poder-se guanyar la vida amb l'activitat que fan. “No volem ser pastorets del parc, amb una barretina i samarra i que vinguin els visitant a veure'ns”, afegeix. Des del seu punt de vista, cal que aquells que vinguin al Montseny, “entenguin i valorin” el que es fa des del sector primari, ja sigui posant en valor el producte, la feina que es fa i la seva contribució en la gestió del massís.

Explica que, amb l'abandonament de les terres i l'avançament del bosc, l'administració ha de destinar diners públics per netejar i obrir zones obertes amb maquinària com ara desbrossadores manuals. Una feina que els ramaders reivindiquen que fan molt bé amb els seus propis ramats i a diari. Si l'administració donés més suport a l'activitat, es podrien ampliar els ramats i desbrossar de forma natural el massís. També reclamen menys burocràcia i poder participar en la gestió del massís, segons Ramírez.

A la Generalitat també li reclamen “sentit comú” per poder desenvolupar les seves activitats. Si bé entén que cal fer un control de l'activitat en temes com les dejeccions, remarca que hi ha algunes incoherències que els limita la viabilitat de la seva activitat. “Als nuclis dels municipis s'aplica la mateixa normativa que a dalt la muntanya; entenc que a un nucli urbà no pots fer abocaments de fems per la concentració de nitrats però que aquí dalt no ens deixin ampliar quan el que fa falta és bestiar és totalment surrealista”, es queixa.

Per il·lustrar-ho, exposa el seu cas. Fa tres anys, es va donar d'alta com a jove ramader però al cap de dos mesos li van dir que no podia fer l'ampliació de ramat perquè s'havia aprovat una moratòria que ho impedia. Però ell ja havia fet una inversió per complir amb el pla de viabilitat, que també anava lligat a una subvenció per dur a terme l'activitat. A dia d'avui, encara no ho té resolt, al marge del seu dia a dia que també és complex perquè depèn de la natura. Aquest any, per exemple, la sequera ha reduït encara més les pastures. Per això ha hagut de traslladar el seu ramat a una altra zona per poder garantir el farratge. Al marge del ramat i l'aprofitament de la carn, també té una formatgeria i una agrobotiga per vendre els productes i evitar així intermediaris que encareixin el preu final de venda.

Tenir veu en les decisions de gestió del parc Des que han creat l'associació de ramaders i agricultors, han fet una ronda de presentacions per tots els municipis del Montseny. “En general hi ha pessimisme, però estem il·lusionats i tenim ganes de lluitar pel nostre futur”, afirma, tot dient que potser és l'última oportunitat per evitar la desaparició de l'activitat i, de retruc, l'actual biodiversitat. Des del parc, admeten que la desaparició de ramats comportaria un “canvi sobtat” del paisatge i dels hàbitats. Segons el director, Lluís Martínez, són “necessaris per mantenir la biodiversitat, més enllà de ser una activitat humana i una font de supervivència econòmica”. És per això que aplaudeix la creació de l'associació, tot dient que ara tindran un interlocutor de referència amb qui poder col·laborar i ajudar-los amb les “grans dificultats de supervivència” que tenen. Recorda que l'activitat ramadera ha estat una tradició al massís i que havia arribat a ser molt important.

La falta de terres és un dels temes que més preocupa com també la manca d'agricultors. Ja no hi ha gairebé pagesos que menin les terres del parc. Per això, una de les accions que estudiaran serà la creació d'un banc de terrenys per veure quins es poden treballar i, al mateix temps, intentar recuperar patrimoni. Segons el ramader, “hi ha joves que surten de l'escola de pastors però no troben terres ni cases on viure i aquí les que hi ha cauen” perquè no s'estan rehabilitant. “És ara o mai”, conclou Ramírez.

El Parc Natural del Montseny s'estén entre Barcelona i Girona amb un total de divuit municipis de les comarques d'Osona, Selva i Vallès Oriental. L'any 1978 la UNESCO el va acreditar com a reserva de la biosfera.

Publicat a:

Font del document:

<http://www.elpuntavui.cat/societat/article/5-societat/2055113-la-situacio-de-la-ramaderia-al-montseny-es-critica.html>